

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

N

mais TÖÖLINE ja
KOLHOOSNIK

44

Jaanuar

„Külvaja“ kirjastus

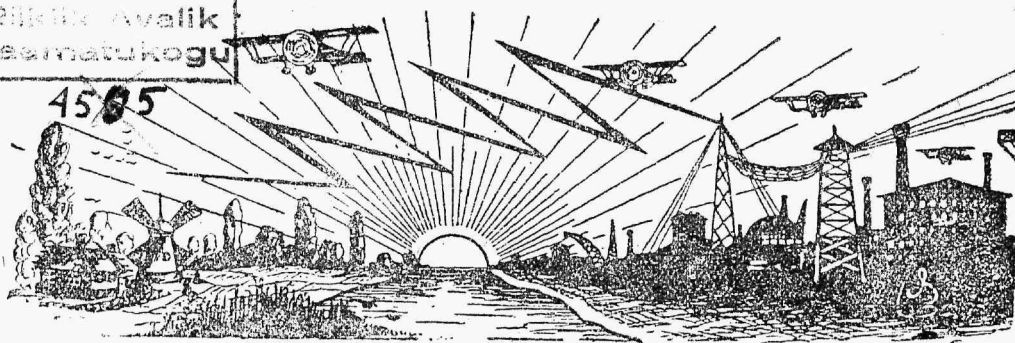
1933

Sisukord

	Lhk.
Poliitiline osa:	
Lenini lipu all — uutele võitudele. — <i>H. V.</i>	1
Enamikud tempod — külvihoogtöö ettevalmistusele	3
Kuidas peavad külanõukogude juures olevad naissektorid töötama	5
Nõukogude rahvaste tööst ja elu-olust	7
Ilukirjanduslik osa:	
Aprill! — Venekeelest <i>A. T.</i>	8
Üks südamluk armuavaldus Toompeal. — <i>Peno Alno</i>	11
Kindlustame rahvusvahelist sidet:	
Marurahvuslike tunnete õhutamise valgus Eestis	11
Ühine võitlusväerind uue sõja vastu	13
Sõnumid:	
Võitlusele poliit-hulgalise töö tõstmise eest	14
Naisseltsilised, teie abi ootavad väikesed mudilased	14
Kodanliselt korraldatud pärandatud mädapaise	15
Uues Eestis	15
Kindlustame sidet	16
Käsitöö osa:	
Heegeldamise proov	17

ENSV
Riiklik avalik
Reematurkogu

4505

Lenini lipu all — uutele võitudele

Üheksa aastat on sellest möödunud, kui rahvusvahelise proletariaadi vabadusliikumise ja Oktoobrirevolutsiooni suur juht sm. Lenin surmale suikus. Seltsimees Lenin suri, kuid ei surnud tema õpetus — leninism, mis on selgeks teenäitajaks meie sotsialismi ülesehitustööks.

Lenini õpetuse ja näpunäidete omandamisel oli Nõukogude Liidu proletariaadil ja töötavatel hulkadel võimalus „kumbkumba“ küsimust lõpulikult ja tagasipööramatult lahendada nii tööstuses kui ka põllumajanduses ja viisaastakut nelja aastaga teostada, mis kapitalistlikkude riikide arvates pidi olema hulkade petmine, kõmutegemine ja „fanaatikute“ unistus.

Nüüd, kus kapitalistlik maailm näeb Nõukogude Liidu sotsialismi ehitustöö tulemust — vaimustuse ja kangelaslikkuse tagajärgi — viisaastaku teostamist, ei saa ta vaikida, vaid peab seda ajaloolist tõsiasja tunnistama.

Meie suure juhi surma üheksas aastapäev langes ühte esimese viisaastaku eduka lõpetamisega ja teise viisaastaku algamisega, langes ühte partei keskkomitee laiendatud täiskogu kokkutulekuga, mis 1933. aasta rahvamajanduse arenemise kontrollarvud ära märkis.

Esimese viisaastaku eduka arenemisega lõime oma rasketööstusele, elektri- ja teistele tööstusharudele sarnase võimsa aluse, mis teise viisaastaku läbiviimisel veel suuremaid saavutusi kindlustab.

Esimesel viisaastakul ehitasime sarnased tööstusharud, masinad, tööpingid, mis meil varem täiesti puudusid või õige madalalt arenenud olid. Lõime uued valmistuslikud rajoonid, mis meie arenevale tööstusele tooresaineid kindlustavad.

Kui Nõukogude Liidu töörahvas esimese viisaastaku läbiviimisele asus, siis seisis ta ees ülesanne, tehniliselt mahajäänud agraar-tööstuslikku maad kõrgesti arenenud tehnikaga tööstus-agraarmaaks

muuta. Ja Nõukogude Liidu töörahvas teostas selle omas kangelaslikkus võitluses.

Aast-aastalt kasvab uuesti tööle hakkavate vabrikute, tehaste, kombinatide, kaevanduste, masina- ja traktori jaamade hulk.

Keegi ei suuda takistada kangelaste ehitajate tööd, kes ennatsalgavalt hiiglaste ülesehituste juures võitlevad. Kusnetski ja teiste kombinatide, tehaste ning jõujamade toodang ja võimsus kasvab järjekindlalt, kujunedes tugevaks baasiks meie tööstuse edaspidisele arenemisele.

Teise viisaastaku esimese aastaplaani järele peab rahvamajanduse sotsialistlik sektor haarama umbes üheksa kümnendikku (88,5 prots.) kogu meie rahvamajanduse sissetulekust.

Partei keskkomitee viimasel täiskogul vastuvõetud rahvamajanduse arenemise kontrollarvudes märgitakse ära hiiglasuured tööd kapitalise ehituse alal, mis kõikides tööstusharudes kokku 18 miljardi rubla välja teevad. Üksi tööstuse kapitalsetes ehitustöödesse mahutatav summa teeb teise viisaastaku esimesel aastal 10.109 miljoni rubla välja.

Kui meie põllumajanduse arenemisele tagasi vaatame, siis näeme, et esimene viisaastak oli kollektiviseerimise võitude ajajärguks. Peamised teravilja rajoonid on kollektiviseeritud. Kollektiviseerimine on üldjoontes läbi viidud. Endiste killustatud majapidamiste asemele on hiigla suured sovhoosid ja kolhoosid tekkinud.

Et kollektiviseerimine üldjoontes läbi on viidud, siis on edaspidise põllumajanduse arenemise peatingimiseks tööõieti organiseerimine ja viljakuse tõstmine kolhoosides ja sovhoosides.

Ei saa öelda, et meie kolhoosides oleks töõjõud küllalt otstarbekohaselt ja õieti ära jaotatud. Nagu eelmise aasta kogemused näitasid, on meil sel alal veel palju ära teha.

Meil on rida eesti kolhoose, kus räägitakse, et tööd tööjõu puudusel tegemata jäid, kuid samal ajal oli kolhoosi tööjõu ärakasutamise protsent madal. Eriti oli madal naiskolhoosnikkude tööjõu ärakasutamise prots. Näiteks Järna nimelises kolhoosis ei võtnud rida naiskolhoosnikke koristustöödest osa, mille tagajärjel osa töödest tegemata jäid.

Ja nüüd, kus kolhoosi sissetulekute jaotamine lõppemas on, selgub, kuidas üks või teine nais- või meeskolhoosnik töötanud. On nais- või meeskolhoosnikul vähe töötuspäevi, siis on ta sissetulek väike.

Siin on maksev valmistuslik põhimõte: „Kes rohkem töötab, see peab ka rohkem saama; kes ei tööta, see ei tohi midagi saada.“

Kui meie selle põhimõtte järele elame, alati ja igalpool seda teostame, siis on

see suureks tõukeks tööjõu organiseerimise ja viljakuse tõstmise alal.

Eriti suurt tähelepanu peame viljasaagi tõstmisele pöörama. Kui eelmistel aastatel külvipinna suurendamise eest võideldi, siis ei tähenda see veel seda, et viljasaak kõrgel tasapinnal oleks. Viljasaak on meil veel väga madal. Meie peame, maksu mis maksab, oma põldude viljakust tõstma. Peame selle eest võitlema, et 1933. aastal viljasaak tõuseks 1932. a. võrreldes teraviljakultuuride alal — 13 pr., puuvilla alal — 8 protsenti, lina alal — 20 prots., päevalille alal — 25 protsenti, suhkrupeedi alal — 32 protsenti.

Peame selleks kõik tegema, et plaanis ettenähtud viljakuse normi teostada ja fületada. Selleks peame kolhoosnikkude ja sovhooside tööliste hulka sid aktiivsele võitlusele mobiliseerima.

Põldude viljakuse tõstmisele aitab kaasa

põllumajanduses tarvitusele võetavate uute masinate ja tööriistade arvu kasvamine. Kui masinate, tööriistade väärtus esimese viisaastaku algul 1.150 miljoni rubla oli, siis saime järgneva nelja aasta jooksul uusi masinaid ja tööriistu 1.600 miljoni rubla väärtuses juurde. Kasvab väljalastavate traktorite, peksumasinate ja kombinide arv, mis viljasaagi tõstmine kindlaks eelduseks on. 1933. aastal kasvab uute väljalastavate traktorite arv veelgi enam, 1932. aastaga võrreldes 27 tuhande traktori võrd ja traktoripargi tugevus kasvab 21 prots. võrd.

Masina- ja traktoriijaamad peavad oma töös kõik väärtused ja puudused likvideerima, peavad põllumajanduse valmistuses ning tehnilises ümberehituses juhtivaks ja eestvedajaks teguriks muutuma. Poliitosaakondade organiseerimine masina- ja traktoriijaamade juurde kindlustab seda, et masina- ja traktoriijaamad partei keskkomitee täiskogul vastuvõetud otsused ellu viivad.

Sidet küla ja linna vahel veel enam kõvendades peame partei keskkomitee septembrikuul vastuvõetud otsust laialiste tarbekaupade valmistuse tõstmise kohta ellu viimaja kolhooside turge nendega varustama.

Kui kolhoosid ja kolhoosnikud ühte või teist nende majapidamisele hädavajalikku tarbeasja saavad, siis tõstab see huvi kolhoosi majanduse kindlustamise eest võidelda, see tõstab omakord toiduainete kaubalikkuse suurust.

Kolhoosnikkude, kolhooside ja sovhooside sissetulekute suurenemine tõstab

nende materjaalset ja kultuurset tasapinda, on üheks eelduseks, et teine viisaastak sama edukalt teostatakse kui esimene.

Nende saavutuste ja edusammude juures ei tohi unustada, et võitlus kodanliku klassi jäänustega ei ole veel kaugelki lõppenud. See võitlus jätkub ka teises viisaastakus edasi, kusjuures võitlusviisid muutuvad vastavalt uutele tingimustele ja olukorrale.

Kodanliku klassi likvideerimise järele jää neil veel side rahvusvahelise kapitaliga mis, ühel või teisel kujul jälle nähtavale tuleb.

Ja kui ühes või teises riiklikus asutuses, ettevõttes või kolhoosis ühiskonna varanduste hävitamine, kõrvaltoimetamine ja vargus nähtavale tuleb, siis on see kodanliku klassi jäänuste kuritegevus, kes meie sotsialismi võimsat ülesehitustööd takistada püüavad.

Mingisugust halastust klassivaenlase vastu olla ei tohi, teises viisaastakus hävitame eksploateerimised ja kõik need eeldused, mis eksploateerimist tekitavad, likvideerime kulakuid lõpulikult kui töörahvale vaenuliku klassi.

Nõukogude töörahvas oma kangelaslikus võitluses sotsialismi ülesehituse eest jätkab halastamatut võitlust nii parem kui „pahempoolsete“ oportunistide vastu, kes parteivastase võitlusega kontrevolutsiooni laagrisse üle on läinud.

Lenini õpetust kõrgel hoides ja seda võimsa sõjariistana ära kasutades asub Nõukogude Liidu töörahvas suure ajaloolise tähtsusega ülesande täitmisele — teise viisaastaku läbiviimisele. H. V.

Enamlikud tempod — külvihoogtöö ettevalmistamises

Kommunistliku partei juhtivusel halastamatult võideldes leninliku partei pealiini puhtuse eest, parem- ja „pahempoolsete“ oportunistide vastu, on töölisklass ja töötavad talupojad esimesel viisaastakul teinud suuri edusamme: maa industrialiseeritud ja kogu rahvamajanduse sotsialistlikule alusele rajanud.

Põllumajanduses on täielik murrang läbi läinud, mis väljendub küla kehvikutel, keskmikkude, üksikmajapidajate hulkade lõpulis pöördes sotsialismi poole.

Põllumajanduses etendavad valitsevat osa sotsialistlikud vormid — sovhoosid ja kolhoosid. Nõukogude Liit on muutunud väiksest ja kõige väiksemast põllumajanduslikust maast kõige suuremaks põllumajanduslikuks maaks terves maailmas.

Esimese viisaastaku sotsialistliku ülesehituse tähtsamaks saavutuseks on kapitalismi juurte lõhkumine külas, mis kapitalistlikud elemendid täielikult hävitab.

Esimese viisaastaku saavutused löid võimsa aluse sotsialismi kasvuks Nõukogude Liidus, ühtlasi kiirendab see revolutsiooni läbiviimist terves ilmas.

Leningradi oblastis sünnib kollektiviseerimine kolhooside organisatsioonilise ja majandusliku kindlustamise sotsialistliku sektori ja üksiktalupoegade majapidamiste kaubalikkuse ja viljasaagi tõstmise ning kõikide ressurside ärakasutamise teel.

Leningradi oblast muutub tarvilikult oblastist valmistuslikuks oblastiiks.

Peamine ja otsustav tähtsus põllumajanduse tõstmises on põllusaaduste kokku-

ostuplaanide edukas täitmine, uue ja võimsa kollektiviseerimise tõusu organiseerimine — tööviljakuse ja viljasaagi tõstmine ning kolhooside organisatsiooniline ja majanduslik kindlustamine.

Tarvis teha kõik, et kolhoosid majanduslikult ja organisatsiooniliselt tugevateks muutuksid, et neljas enamlik külviplaan edukalt teostuks. On olemas rida raioone, kus midagi selleks pole tehtud, et nende ülesannete täitmist kindlustada ja kulakutele ning jõukamatele elementidele kõige otsustavamalt vastulööki anda. Kevadised külviplaanid tulevad viibimata naiskolhoosnikude ja naisaktiivi üld- ja teistel koosolekutel läbi töötada.

Aktiivsemad naiskolhoosnikud ja kehvikkeskmiikudest üksiktalunaisterahvad peavad vastusammuvate plaanide organiseerijateks olema.

Täielik ja õigeajaline seemnefondide kogumine on eriti suure tähtsusega töö, kuid peab ütleva, et see töö ei lähe küllalt hoogsalt. Rida kohapealsed töölisid ei hinda seda tööd ja suhtuvad sellesse küsimusse oportunistlikult.

Ühel ajal seemnefondide kogumisega tulevad lihtseemned sõrdiseemnete vastu ümber vahetada, et kõrgemat viljasaaki kindlustada. Peab organiseerima brigaade, kes seemneid ja tuhka koguvad.

Põllutööriistade remonteerimine, saja-protsendiline seemnepuhastamine ning täielik seemnefondi kogumine — need on praktilised ülesanded, mis peavad teostatud saama.

Kevadise külvi edukat läbiviimist kindlustab töö õieti organiseerimine kolhoosides. Sellejuures peab erilist tähelepanu pöörama naiste tööjõu õieti organiseerimisele ja täielikule ärakasutamisele.

Erilise suure tähtsuse omab neljandas enamlikes külvihoogtöös naiste tööjõud, mis 50 prots. kogu kolhooside tööjõust välja teeb.

Läinud aasta kevadise külvihoogtöö läbiviimine näitas, et paljud organisatsioonid ei ole veel naiste tööjõu ärakasutamise tähtsuse allahindamisest loobunud. Paljude kolhoosides ei kasutatud naiste tööjõudu täielikult ära. Ärakasutamise protsent kõigub 18—60 vahel. Peale selle ei osatud naiste tööjõudu nii seada, et see viljakamat tagajärge oleks annud.

Käesoleva aasta kevadise külvihoogtöö ajal peab neid vigu arvestama ja kõik tegema, et nad enam ei korduks. Selleks on tarvis valmistuslikkude brigaadide kok-

kuseadmisel naisseitsiliste tööjõudu silmas pidada.

Brigaadid tulevad nii korraldada, et üheski neis naisseitsilised ei puuduks. Paremad ja aktiivsemad naisseitsilised tulevad brigadiirideks välja eraldada. Naisseitsiliste brigadiiridele on tarvis lühiajalised täiendavad kursused organiseerida, et kevadiseks külvitööks rida uusi kaadreid kasvatada.

Möödunud kolmanda enamlike külvihoogtöö ajal näitasid naiskolhoosnikud mõnedel aladel kangelaslikku tööd üles ning ületasid töönormid.

Tarvis kõikidel valmistuslikkudel nõupidamistel töönormid läbi arutada ja niisugused normid vastu võtta, mis kevadise külviplaanide õigeajalist täitmist kindlustaksid. Naiskolhoosnikud ja üksiktalunaisterahvad peavad tööviljakuse ja töödistsipliini tõstmise alal kõige paremat eeskujut andma.

Eluoluliste küsimuste edukas lahendamine võimaldab kevadise külvihoogtöö ajal naisterahvaste tööjõudu täielikult ära kasutada.

Esimeses järjekorras nõutakse naiskolhoosnikkudel ja üksiktalunaisterahvastelt lastesõimede, -tubade ja -platside organiseerimist, kuhu vähemalt 200.000 last võib mahutada.

Tarvis kindlustada naisseitsiliste osavõttu ühiskondliku toitluse organiseerimise tööst ja kõik tegema, et ühist toiduvalmistamist paremale järjele tõsta. Kiiretel tööaegadel, nagu kevadise külvihoogtöö ja sügise viljakoristuse ajal, on tarvis põllul ühistoitus organiseerida, et kolhoosnikud vähema aja kulutamisega sooje toite saaksid. Sel alal ei olnud läinud aastal kõik mitte kõige paremas korras ja jättis palju veel soovida.

Suurt osa etendavad kaadrid. Tarvis on juurtega välja kiskuda oportunistlikud suhtumised, mis naiskaadrite ettevalmistamisel nähtavale tulevad. Kui tahetakse mõnda naisseitsilist kursustele eritööaja õppima ehk end täiendada saata, siis leiab see vastuseismist mõnegi oportunisti poolt, kes naiste osavõtmist sotsialistlikust ehitustööst allahindavad. Nad püüavad sarnastele „objektiivsetele põhjustele“ toetuda, nagu ei saaks naisseitsilised kursustest korralikult osa võtta oluliste tingimuste tõttu. Naisseitsilised-naiskolhoosnikud peavad ise selle eest võitlema, et enamis seitsilisi täiendavad või eri-kursused läbi teeks, mis kaadrite ettevalmistamise küsimust edukalt lahendada aitab.

Naisdelegaatide koosolekutel on eriti

suur tähtsus kevadise külvihoogtööde ja ettevalmistamise tööde ajal.

Naisdelegaatide koosolek peab kevadise külvitöö ettevalmistamisel ja läbiviimisel selleks organiseerivaks üksuseks olema, kes ettenähtud ülesanded edukalt teostab. Naisdelegaatide armee peab võitluses enamliku külvi eest partei esimeseks abiliseks olema. Mitte ükski naisdelegaat ega naiskolhoosnik ei tohi külvitöö ettevalmistamisest eemale jääda, vaid eesrinna võitlejate ridades sammuma. Kolhoosi ja külanõukogu naisdelegaatide ja naiskolhoosnikkude koosolekutel tulevad kevadised külviplaanid viibimata arutusele võtta ja praktilisi näpunäiteid ning ettepanekuid teha, kuidas otstarbekohasem ja kasulikum oleks plaane kiiremini teostada.

Kiires korras tarvis naisdelegaatidest järeelvaatamise brigaadid organiseerida, kes järele vaataks, kuidas läheb töö üksikutele aladel, kuidas edeneb seemnekogumine, puhastamine, sorteerimine, millises seisukorras on põllutööriistad, tööloomad; kas lastesõimi ja -tube ning ühistohtlust organiseeritakse jne. Külvihoogtöö ja selle ettevalmistamisel peavad naisdelegaadid ja naiskolhoosnikud sotsialistliku tööviiside sisseviimisel eesrinna võitlejateks olema ja omas töös isevoolu mitte lubama.

Meie naistöölised ei tohi unustada, et käesoleva aasta kevadine külvitöö ja selle ettevalmistamine läheb äärmiselt pinevas ja kõige teravamas klassivõitluse olukorras. Kulak teeb kõik, et meie ehitustööd takistada. Naisseltsilised peavad hulkasid võitlusele organiseerima, et kulakute ja jõukamate talupoegade vastupanekut ja nende mõju kõikuva talupoegade osa keskel täielikult murda. Naisseltsilised peavad

klassilist valvelolekut kõvendama ja naisterahvaste keskel entusiasmi tõstma, et külviplaanid edukalt täita.

Tuleb laiendada tõelist sotsialistlikku võistlust ja lööktööd naisseltsiliste keskel. Organiseerida lai pealetungimise väerind kulakitele ja jõukamatele elementidele. Anda kõva vastulöök oportunistidele.

Hooldajad organisatsioonid peavad oma juhtivust kindlustama ja külale oma praktilist abi külvi edukaks täitmiseks organiseerima, parematest nais- ja meestöölisest brigaadid organiseerides ning külasse saates.

Samuti tarvis naisdelegaate ja aktiivsemaid naisterahvaid nõukogulise ja kolhoosilise kauplemise tarvis mobiliseerida. Sellega kindlustame linna ja maa töötavate hulkade olukorra paranemist ja kiirendame sotsialismi ülesehitustööd.

Vanake — töökangelane.

Neljandale enamlikule külvihoogtööle sammume vastu kolhooside organisatsioonilise ja majandusliku kindlustamisega, töö ja põlluviljakuse tõstmisega ning uute lööklaste töövaimustuse võimsa lainega.

Kuidas külanõukogude juures olevad naissektorid peavad töötama

Et töötavaid naisterahvaid aktiivsele sotsialistlikule ehitustööle tõmmata, et kõikides rahvamajanduseharudes naistöölise kvalifikatsiooni tõsta, samuti ka naistöölise ja naiskolhoosnikkude tööd ja elu-olu

parandada, selleks otsustas kesktäidesaatekomitee 10. juulil 1932. aastal külanõukogude juurde naissektorid organiseerida.

Naissektorid peavad lähemal ajal järele vaatama, kuidas majanduslikud, ameti-

ühisuslikud ja teised organisatsioonid naiste tööjõudu kõikides rahvamajanduseharudes ära on kasutatud, kuidas on nais-töölise kvalifikatsiooni tõstetud ja kultuur-eluolulisi asutusi parandatud ja kas on nende ettevõtete plaanid 1933. aasta peale kokku seatud.

Siin on teatud raskused olemas.

Naissektorite komplekteerimine külanõukogude juurde läheb aeglaselt ja nõrgalt. Kohalikud külanõukogud ja täidesaatekomiteed püüavad seda kaadrite puudusega seletada.

Sellega ei saa kuidagi nõus olla. Viisteistkümne aastat on partei ja nõukogud naisterahvaste keskel töötanud, oma hulgaliste organisatsioonide kaudu naiste aktiivist naiskaadride ette valmistanud, mis paremate seltsiliste väljaeraldamist kindlustab.

Külanõukogude ja täidesaatekomitee osakondade ülesanne seisab selles, et kõik naiskaadrid arvele võtta ja neid naiste keskel töötamiseks ära kasutada.

Need naiskaadrid võivad sektori juhatajana või instrktoritena töötada.

Külanõukogude ja täidesaatekomitee saadikute gruppide ja seksioonide naisemeestele peab erilist tähelepanu pöörama ja praktilist abi andma.

Seda abiandmist tuleb korraldada külanõukogude ja täidesaatekomiteede naisemeeste nõupidamistel, koosolekutel või kokkulendudel, konkreetsete küsimuste käsitlemisel või elava sideme loomisel.

Väga kasulik on eeskujulikkude ja näitlikkude külanõukogude ja täidesaatekomitee aruandeid ära kuulata ja mahajäänud matesse külanõukogudesse ning täidesaatekomiteedesse väljasõituseid organiseerida.

Niisama peab sagedamini saadikute gruppide ja seksioonide naisemeeste aruandeid ära kuulama, nendega ühiselt eelarved kokku seadma ja konkreetset abiandmist organiseerima.

Valmistusliikude seksioonide saadikute grupp peab läbi töötama, kuidas nõukogude aktiivi tööstus — rahandusplaani täitmisele mobiliseerida, kuidas tööjõu rändavuse vastu võidelda ja kuidas tööliste varustamist parandada.

Kõikidel koosolekutel, kokkulendudel, nõupidamistel, presiidiumi aruannetel tuleb konkreetset otsused vastu võtta ja jälgida, et need otsused ka ellu viidaks.

Millised ülesanded on külanõukogudel ja uuesti organiseeritud naissektoritel naiste keskel töötamiseks?

Peamine töö ja tähtsamad ülesanded naissektoritel ja naisinstrktoritel on 1932. a.

plaanide täitmise kokkuvõtete tegemine ja järele vaatamine, kuidas on kõikides rahvamajanduseharudes naiste tööjõudu ära kasutatud, kuidas naiste kvalifikatsiooni tõstetud ja kultuur-eluolulisi asutusi organiseeritud, samuti ka 1933. aasta peale plaanide kokkuseadmine.

Tarvis on saadikute gruppidest, seksioonidest, naisdelegaatidest ja muist naisaktiivist brigaade organiseerida, et majandusliikude, ametiühisusliikude, kolhoosliikude ja teiste organisatsioonide plaanide täitmist järele uurida.

Kõige kitsamaks kohaks on see, et naisterahvaste tööjõud on lubamata nõrgalt kvalifitseeritud. See on seletatav sellega, et majanduslikud ja ametiühisuslikud organisatsioonid sellele küsimusele ikka, veel vähe tähelepanu pööravad.

Töötavate naisterahvaste tõmbamine ja kinnitamine valmistusse oleneb suurel määral kultuur-eluoluliste asutuste, nagu lastetubade ja söögimajade võrgu laiendamisest ja arendamisest.

Vaatamata sellele, et meil sel alal suured saavutused on, ei vasta nad kaugeltki naiste tööjõu kasvu tempodele.

Nõukogud ja täidesaatekomiteed juhiavad nõrgalt neid organisatsioone, kelle alla need kultuur-eluolulised asutused kuuluvad. Majanduslikud ja ametiühisuslikud organisatsioonid ei võitle veel küllalt otsustavalt ükskõiksuse ja paigaltammumise vastu. Need organisatsioonid ei tõmba küllaldaselt ühiskondlust nende küsimuste läbiarutamisele ja käsitlemisele.

Ühiskondlik kontroll söögimajade, tööliste kinniste poodide ja teiste elu-oluliste asutuste üle tuleb nõukogulikkude, kolhoosliikude ja ametiühisusliikude organisatsioonide naisaktiivist organiseerida.

Niisama tuleb kinnitatud brigaadide aruandeid nõukogude presiidiumil, seksioonide ja laialiste tööliste ja kolhoosnikkude hulkade üldkoosolekutel ära kuulata ning ajakirjanduses ja seinalehtedes valgustada.

Nende küsimuste õieti käsitlemine kindlustab naiseltsiliste aktiivsuse tõusu ja nõukogude tähtsamatest majandusliikudest, ühiskondlikkudest ja igapäevastest töödest organiseeritud osavõtmist. See tõstab nõukogude töö uuele kõrgemale astmele.

Lõpuks veel mõni sõna külanõukogude ja täidesaatekomitee juures olevate naissektorite ja parteikomiteede vaheliste ühele. Sellel alal peab täielik selgus valit-

sema, kuivõrd ühel või teisel juhtumisel töös arusaamatusi ja paralellismi võib tekkida.

See teadmine tuleb kindlalt omandada, et partei juhivad kõikide tööd, siin hulgas

ka nõukogude tööd. Parteikomitee juures olevad naissektorid on vahelülid, kelle juhtivusel nõukogud partei otsusi teostavad.

M. S.

Nõukogude Liidu rahvaste tööst ja elu-olust

Vaadake NSVLiidu kaardi seda osa, kus algab hiiglasuur Obijõgi, vaadake põhjalääne piiri poole, seal leiata Altai mustade mägede vahelt Oirati autonoomse oblasti.

Palju aastakümneid luuletasid tsaarivalitsuse ametnikud ja vaimulikud Oiratiast igasuguseid muinasjutte, jutustasid maa rikkusest ja tema elanikkude metsikutest tegudest. Kuid nad vaikisid sellest, kellele need rikkused kuulusid ja mispärast on sarnased metsikud harjumused ja eluviisid sellel rändaval rahval.

Oktoobrirevolutsioon avas Oirati töötavatel hulkadel silmad ja nad tulid arusaamisele, mispärast nad tuhanded aastad metsiku inimese elu elasid ja nälga ning haigus-tesse surid.

Nõukogude Oiratia on pidanud ennast ohverdavat kangelaslikku võitlust klassivaenlase vastu Nõukogude võimu eest.

Vägivald ja despotism, mis tsaarivalitsuse ajal rahvuslike ääremaaes valitses, oli eriti toores naisterahvaste suhtes.

Araabia tarkus õpetas mehi naisterahvastega järgmiselt ümber käima: „Kuula nende nõu, tee aga vastupidiselt.“

Oirati meesterahvas naisterahvast ei kuaunud, sest ta pidas enesele häbiks naisterahvalt nõu küsida.

Naisterahvas oli kodukolde ja mehe ori. Teda ei nimetatud oma mehe ega mehe sugulaste nime järele.

15—16-aastane tütarlaps anti 3—4 aastasele poisikesele naiseks. Kui poiss üles kasvas, võttis ta teise naise, esimene naine aga jäi jälle orjaks. Mehe surma puhul jäi naine ämmale ostetud orjaks. Pilkamine ja nälgi oli õnnetu osa elu lõpuni, seniajani kuni ta teise peigmehe leidis, kes lese ta ämmalt ostis.

Naisterahvastelt ei oodatud midagi peale paha. Kõik kodused tööd, loomade järele vaatamine ja laste kasvatamine, olid naisterahvaste hooleks.

Kui mehed jahile läksid, siis suutis naisterahvas vaevalt pere ja majapidamise eest hoolitseda.

Eksploteerimine, pilkamine, alandamine ja metsikud eluviisid muutsid oirati naisterahva purustatud olevuseks. Elurõõmsad

tütarlapsed vananesid kiiresti ja surid palju varemalt kui meesterahvad.

Nõukogude valitsus vabastas naisterahvad igasugusest metsikusest ja tooretst eluviisidest. Naisterahvas hakkas oma õiguslest aru saama ja muutub juba aktiivseks ühiskonna liikmeks.

Naisterahvas hakkab aktiivselt majandusliku elu ümberkorraldamisest osa võtma. Põllumajanduse kollektiviseerimine tõukab naisterahvaid sotsialismi ehitajate esimeste ridadele. Hullumeelses vihahoos püüavad papid ja kulakud võimsat kollektiviseerimist takistada. Papid teevad naiste keskel tööd ja räägivad neile:

„Sina oled kodu perenaine, sina hoolitsed loomade eest, sina juhivad majapidamist, loomad ja lapsed on sinu omad, meest kutsutakse kolhoosi, sinult seda ei küsi keegi, sina ära mine kolhoosi: kui sina ei lähe, siis ei lähe ka mees kolhoosi.“

Agapappide agitatsioon ei leia naisterahvaste keskel pinda. Kollektiviseerimisega kaasas käib naisterahvaste vabastamine.

Naisterahvad organiseerivad, oma jõududega lastesõime ja käivad põllul tööl. Õigus on, et lastesõimed ei rahulda veel arvuselt ega kasvatusliselt. Kuid see asjaolu, et omal algatusel ja oma summadega lastesõim organiseeriti, näitab selgesti naisterahvaste kultuuri kasvu.

Viljakokkuostu hoogtööl organiseerisid naisterahvad 850 punast voori ja kui mehed katseid tegid initsiatiivi oma kätte saada, siis vastasid naised nelle:

— Ise organiseerisime ja ise viime ära.

Kui vilja kokkukogumise punkti veeti, oli vaatajal kena pilt, sõitis 850 viljavoori ja sajad naisterahvad, kõik punaste räätidega, oma töö tagajärgedest rahul olles, seisid viljavooride kõrval, vaimustavalt juttu vestes. Nad olid rõõmsad eneste vabastamise üle.

Üle kogu oblasti on 175 punkti, kus delegaatide koosolekud töötavad, millised koondatavad kuni 2000 naisterahvast. Seal, kus altai naisterahvastel raske on mõnda uut hoogtööd läbi viia, tulevad vene külade naisterahvad abiks.

Vene külade naisdelegaatide koosolekud organiseerivad altai naisterahvastele abiks

brigaadid. Need brigaadid sõidavad küla-
desse ja õpetavad altai naisterahvastele
kuidas põllumajandust tõsta, laste eest
hoold kanda, õmmelda, kirjaoskamatus
likvideerida jne.

Naiste brigaadid andsid raha estafetil
riigile 70.000 rubla, seellega Oiraatias ees-
sammuvaks raiooniks Lääne-Sibëris raha-
summade kogumise alal tehes. Oiraatia
sai rahasummade kogumise hoogtöö parema
läbiviimise eest piirkonna rändava lipu.

Viimastel külanõukogude ümbervalimistel
tõusis naisterahvaste arv külanõukogudes
kuni 20 protsendini. Paljudes raioonides
on naisterahvad külanõukogu esimeesteks.

Küni revolutsioonini ei olnud ühtegi
naisterahvast, kes oleks kirjaoskaja olnud

ja isegi esimesel kümneaasta kestvusel ei
olnud kirjaoskamatus täielikult likvideeritud.
Oktoobrirevolutsiooni 15-dat aastapäeva
pühitsetes oli Oiraatias kirjaoskamatus
peamiselt likvideeritud ja 1933. õppeaastal
viiakse seitsmeaastane üldõppus sisse.

Muidugi ei või öelda, et kõik oleks teh-
tud ja on võimalik, et veel liiga vähegi
tehtud, võrreldes nende nõudmistega, mida
töötavad naisterahvad eneste ette üles
seavad.

Iga aastaga kasvab Oiraatia naisterahvas-
te kultuurne tasapind. Ja naisterahvad,
eriti naiskolhoosnikud, võitlevad aktiivselt
sotsialistliku põllumajanduse ja elu-olu
ümberkorraldamise eest.

ILUKIRJANDUS

Aprill!

Vas. Rakov

Helikino -- endise „Splendid Palace'i“
esine on valge ja rahvarikas koht. Igalt
poolt tulevad reklaamiakende juurde paa-
rikesed, üksikud, grupid. Kõigil on pidu-
likud näod, rõõmsad hääled. Siiski mitte
kõigil. Arnika Sassiil on ilus valge soni,
eredavärviline „kiisu“ lips ja hale nägu.

Juba kolmandat korda vaatab Sass aken-
dele väljapandud ülesvõtteid, juba kolman-
dat korda vaatab ta oma kaeuuri. See
näitab ilma veerandita kaheksa.

— Lubas tulla pool kaheksaks! — mõtles
Sass kergelt ohatas. Ta pani käed palitu
tasku ja hakkas kõnniteel käima. Kord
ilmus ta valge soni vaateakna ette, kord
kadus ta pimedusse.

— Kas ta tõesti ei tule? — mõtles Arnikas
erutatult.

Tema mälestusse kerkisid päev-päeva
järele viimase viispäeviku päevad... Ta
läheb läbi treimise osakonna, nimekirja käes.
Peatub mõnede pinkide juures. Annab töö-
liste väikesed rohelised paberikesed —
kutsed kirjasaatjate ja seinalehtede tege-
laste nõupidamiseks.

Jõudis uue importpingi juurde. Siin töö-
tab naisterahvas.

— Teie nimi on Sini? — küsib Arnikas.

Punase rätikuga naisterahvas pöörab
end ümber.

— Mina neh. Milles asi on?

Sassi otsa vaatavad tõsised pruunid sil-
mad.

Ta annab kutse. — Peale tööd tehas
lehe toimetusesse.

Tüdruk loeb. Paberist langeb ta näole
rohakas varl. Siis naeratab Sini.

— Hüva küll! Ammu on juba aeg! Kutse-
kiri pisteti sinise töökuue tasku. Korraks
vaatasid Sassi otsa rõõmsamaks läinud
silmad, siis pöördusid nad ära. Sass tahaks
vaadata neid silmi veel, kuid ta vaatab
treipeitlit ja sõnab.

— Hea laastu võtab! — siis läheb ta
lukusepa osakonda.

Siin katkesid Arnika mälestused. Ta süü-
tas uue suitsu ja hakkas uuesti kõnniteel
käima. Nagu suitsu poolt ülessoendatult,
elavnesid jällegi tema peas kujutlused
läheda mineviku läbielamistest.

Väike toimetuse tuba. Paarkümmend
töolist... Räägib toimetaja, räägivad töö-
lised — kirjasaatjad. Peaasja aga räägib
Sini.

— Osakondade seinalehtedel on kõigil
üks ühine puudus. Vaatad — on löödud
kaheruutmeetiline plarakas seinale ja ripub
niikaua, kuni kõik unustavad, et see
leht on...

Punane rätik kõneleja peas vajuks kuk-
lale. Otsaesisele ilmus tumedate juuste
rõngas. Sini räägib:

— Seinalehed peab tegema kolm korda
väiksemad ja peab aga neid selle eest
sagedamini välja laskma. Peab kokkusea-
det kaunistama. —

Sassiil tuleb vastutahtmist mõte: — Aru-
kas plika. Siis naerab ta meelitavalt...

Peale nõupidamise sõidavad nad ühes
trammis. Sass ei lähe maha Liiva uulitsal,
nagu harilikult, vaid sõidab kolmest pea-
tusest mööda... Siis... mälestused tume-
nevad, harvenevad ja jahtuvad.

Tuleb meelde klubi. Isetasuvuse brigaadidelend. Alma Sini on premeeritud lööklaste seas... Näidendi ajal istuvad Alma ja Sass kõrvuti... Peale selle... Kunagi kohtab Sass Sinit punases nurgas. Kutsub teda muusikaringi tuppa. Kuulajaid pole kedagi, siis räägib Sass:

— Alma, sa ei tea?

— Tean.

— Mida siis?

— Kaks kord kaks on neli.

Mõlemad naeravad. Sini vaatab tähelepanelikult Sassi otsa. Tema selged silmad on lahed ja kavalad. Äkki küsib ta:

— Arnikas, miks sul niisugune süüdlase nägu on?

Sass läheb julgemaks.

— Kust sa selle võtsid? Vastupidi, ma tahan... Sinuga rääkida, ja tead mille üle?

— Ei tea, — vastab Alma, kuid ta silmad nagu tahaks ütelda „tean küll“.

— Mulle paistab, — jätkab Sass, — et meie vahel nagu oleks tekkinud sõprus. On õigus?

— Noh, ja siis?

— Ja noh, mina olen niisuguse inimese sarnane... — Sass tõmbas tugevamalt „safood“, — niisuguse sarnane, kes, noh, lihtsalt õelda — armunud on...

— Kas tõesti? — Sini kõigutab pead ja ajab naljakalt silmad suureks. — Keda sinu kamsomoltsi süda siis välja valis?

— Komsomolka muidugi... Sellesama! — Sass pigistab hoogsalt Sini käsi ülevaltpoolt küünarnukke.

Sini laseb tihedad ripsmed alla. Äkki aga heidab pea kuklasse, vaatab lakke ja räägib:

— Kuud ei ole. Ööpikut kah mitte. Ah — ah — ah! — puruneb toa vaikuses ta meelitatav naer.

— Ära naera, — ütleb Sass Alma käsi lahti lastes, — see on fakt. — Aga noh... kuidas siis sina vaatad minu peale?

— Näed, nii: kahe silmaga. — Sini lähendas oma nägu Arnika näole. — Siiski... ma võin ka ütelda.

— Noh, räägi siis! — ütleb Sass ja kohendab ettevaatlikult Alma meelekohal tumedat juuksesalka.

— Nojah, noh... — Alma pöörab pea viltu ja vaatab põrandale. Ta astub pruuni kinganinaga tikukarbile. Karp murdub.

Sass tunneb, et tal raske hingata on. Alma aga räägib tasa:

— Sellest ajast, kui sinuga sõbraks sain, hakkasin endas mingit suurt rõõmu, kergust tundma... Töö on muutunud kul-

dagi kergemaks, nagu oleks ma tugevamaks läinud. Üldiselt — isegi vihastama olen hakanud vähem.

— Ja see on kõik? — küsib Sass rahuldamatuna.

— Kõik neh! Alma raputab end ja tõmbab ootamatult tema soni otsaesisele. Klõpsatus ja Sass on pimedas. Müts kattis tal silmad.

— Ah-ah-ah! kõlistab kusagil lähedal Alma naer.

Sass tõmbas soni peast. Vaatab imestanutult ringi. Almat pole toas.

— Läks ära, — pomiseb ta, teadmata, kas naerda või vihastada.

Äkki päris ta pea kohal kellegi vastik hää:

— Ettevaatlikumalt, kodanik! Kas oled kõõrsilmaks jäänud või? Mälestused katkesid korraga. Sass tundis tõuget õlasse ja hüppas kõrvale. Kõnniteel ujusid talt mööda üksteisel käealt kinnihoidvad pikk meesterahvas ja priske daam. Arnikas astus vaateakna juurde ja vaatas kella.

— Pettis siiski! Ptüh! — Sass sülitas kibedalt. Kadedusega vaatas ta, kuis pikka treppi mööda rõõmsad paarid ülesse jooksid.

— Üksi ei lähe kah! Las lähevad piletid kaotsi — otsustas Arnikas ja astus vaateaknast eemale. Ta astus ja mõtles: „Suure vaevaga saad vaba õhtu ja tahad hinge tagasi tõmmata, kahekesi olla, säh, siin... olge head — õhtu on mokas! Ja Sass tundis teravalt oma üksildust. Meel oli paha.

Ta pööras 25. Oktoobri prospektile ja laskus liikuvasse inimhulka. Kõik naisterahvad, kes talle vastu tulid, paistsid talle kurjadena, kurikavalatena. Meelepahast kasvas mürgine mõte:

— Ega see Almal niisama mööda lähe!“

Sass naeratas kurjalt ja kuulis äkki selja taga vallatut häält:

— Naiskodanik, rätiku pillasite kõnniteele!..

— Kus ta on?

— Aprill! Ah-ah-ha!

— Tola! veel lipsu ette ajanud! — urises naisterahva hää pahaselt. Sass vähendas käiku ja võttis peast kinni. Tpru-tpru-tpru! Täna on ju 1-ne aprill! — tuletas ta meelde.

— Vaat seda poleks ma uskunud, et komsomolka veel vanadest rumalatest kommetest kinni peab. Hüva, kallits Almake, sina tegid mulle aprilli, mina sulle novembril.. Niisuguse otsusega pööras Arnikas end trammi peatuse poole.

Sellel viispäivikul töötas Sini teistkordsel treimisel. Tema pingi kõrvale kerkis meetri kõrgune rataste hunik.

Uut osu pingile kinnitades nägi Alma Arnikat. Ta oli mütsita ja läks portfelliga veheldes ruttu mööda, ilma et isegi oleks tema poole vaadanud. Tööpinkil käima lastes hüüdis Sini:

— Seltsimees Arnikas, tule siia!

Sass pööras tagasi ja tuli.

— Tere! — ütles ta ükskõikseltselt.

— Tead, Arnikas, — rääkis Alma, — täna peale tööd...

Samal ajal hakkas peitel ööpikuna vilistama. Alma pööras end pingi poole.

„Peale tööd?“ — mõtles Arnikas ja tundis südames rõõmsat võpatust. — „Määrab kokkusaamise, äga mina ei tule!“ — otsustas Sass.

Sini pööras end uuesti tema poole.

— Nojah. Peale tööd on punases nurgas seltsimehelik kohas päevavaraste üle. Tule. Aga pärast... — Alma jäi vait.

Pingi juurde tuli brigadiir sinine paberkaes.

— Sini, kui rattad lõpetad, siis võta see riistapuu esile. Arutame enne kahekesi läbi.

Alma võttis joonistuse ja vaatas Arnika otsa.

— Tähendab tuled?

— Vist ehk tulen!.. — vastas Sass süngelt ja astus eemale.

Kella viie ajal läks Arnikas punasesse nurka ja mõtles:

„Imelik, sõnakestki ei räägi Alma sellest õhtust... Vast on teda sõprus ära tüütanud?“ Sass tundis, et see vastik mõte valusalt tema enesetunnet puudutas „Noh, mis siis?“ ja Arnikas raputas pead, et tüütavaid ettearvamisi eemale peletada. Sini tuli talle trepil vastu.

— Ah-haa! Tuled! — hüüdis ta tragilt, kuna silmad rõõmsalt särama hakkasid.

Sass ei naeratanudki mitte.

— Sini... Astume siiski kõrgemale... Mul on tarvis sinuga rääkida. Nad läksid järgmise vaheõnduni.

— Kas võib sinuga rääkida... isikliste asjade üle? — küsis Sass tõsise häälega.

— Isegi isikliste asjade üle? — naeratas Alma. — Võib. — Ta istus aknalauale. — Kuulan.

Sass tegi suitsu. Laskis suust suitsurõnga välja.

— Praegu hakatakse punases nurgas

päevavaraste üle kohut mõistma, — algas ta juttu ja kahvatas veidi, — kuid sinu üle, Sini, tahan siin kohut mõista!..

Alma kergitas imestanult kulme:

— Mis siis on?

— Sina oled päevavaras isiklikkude vahetuste frondil, — lõpetas Arnikas ja tõmbas nii tugevasti paberossi, et tal sügavad augud palgedele ilmusid.

— Ai—ai—ai! Ma veel ei ütelnud, — tuletas Alma meelde. Ta pani omad käed Sassi õlgadele: — Sassikene, kas sa oskad endale ette kujutada... Sel õhtul Ivanov...

— Küllalt! — ütles Sass käriseval häälel ja lükkas Alma lahkend käed endast eemale. — Pole vaja sõnu!.. Soovin head edu. — Arnikas pööras järsult ümber ja jooksis trepist alla...

Alma istus abiult kõrvalelaskunud kätega liigutamatu aknalaual.

— Mis tal viga on?.. Isegi kuulata ei tahtnud, — sosistas ta väriseval häälel ja ta huuled tõmbusid nutuks kõverasse. Ta laskus palega vastu külma ruutu ja muigas äkki tagedalt:

— Otsib tüliks ettekäandeid!.. Noh, las olgu siis pealegi...

Alma kohendas rätti peas ja hüppas aknalaualt alla.

Arnikas läks punasesse nurka ja istus kõrvale akna alla. Kohtusaal täitus ruttu. Punase laua taga võtsid aset kohtu liikmed.

Sass nägi, kui Sini mööda läks, laua äärde istus ja naeratades kellegile esimestes ridades istujale pead noogutas.

— Naerab veel! — mõtles Sass. — Kas tal tõepoolest Ivanoviga midagi käimas on?

Samal ajal nimetas keegi selja taga Sini nime. Sass vaatas tagasi. Rääkija oli noorte kollektiivi sekretär.

— Alma on saja protsendi võrra täitsa plika. 1-sel Ivanov, ei tulnud tööle, aga töö oli kiire. Alma virutas peale päevase vahetuse ka õhtuse läbi. Lükkas edasi isegi mõnesugused isiklikud asjad...

Arnikal hakkasid põlved värisema. Midagi kibedat, kibedat veeres talle kurku.

— Missuguse idioodina näitasin ma enast? — sõimas end Sass mõttes läbi. — Kas andestab Alma seda?

— Süüdlaselt vaatas ta Alma otsa, ent see tuuris asjalikult kulme kortsutades mingisuguseid paberisi.

Samal ajal kuulutas esimehe hääle:

— Kuulutan seltsimeheliku kohtu istangu avatuks...

Üks südamlik armuavaldus Toompeal

„Valitsus ei tee kunagi ülekohut...“

Eesti riigivanem Einbund.

„Valitsus ei tee kunagi ülekohut...“

Olgu see kõigile kurnatavatele arstirohuks...

Mõistke — kui valitsus tuhandeid saadab verise sõja ohvriks, siis see pole ülekohus, vaid kingitus valitsuse helduse kohvrast.

Olgu Isborskis tapetute leskedele lohutuseks, et valitsuse mõrtsukatööd ei tohi pidada ülekohtuseks.

Olgu troostiks Seamäe rappa saadetute lastele, et valitsuse mõrtsukatöö tuleb seada heateo astmele.

Teadku kõik, kellegi mees, naine, laps, õde, vend hukatud sai, et see oli „armulise“ valitsuse hell ja hoolas pai.

Detsembris tapetute, surnuks piinatute haudade juures tehke valitsuse heldusele tänupalved suured.

Uskuge kõik, keda vaevab türmides terfor karm, et see on „õiglase“ valitsuse südamlik arm.

Ja teie, kes tõstate töö ja leiva pärast häält, saage aru, et valitsus jagab õiglust Toompea mäelt. Ning kehvik, kes ilma jäänd talust, hobusest, lehmast ja seast, selle heateo eest valitsuse ees — müts maha peast.

„Valitsus ei tee kunagi ülekohut...“

Olgu see kõigile kurnatavatele arstirohuks...

Peno Alnoo.

KINDLUSTAME RAHVUSVAHELIST SIDET

Marurahvusliste tunnete õhutamise valges Eestis

Mitmendat kuud on Eestis elavaks kõneaineks surnud rahvuslik ja isamaalne poeetess Lydia Koidula. Lydia Koidula elust kirjutas keegi Hella Vuolijoki ahinnatud näidendi. Seda näidendit lavastati suuremates Eesti teatrites, mis kodanlikkudes ringkondades suuri vaielusi esile kutsus. Hiljem korraldati „Estonia“ saalis kirjanuduslik õhtu Vuolijoki ahinnatud näidendi „Koidula“ kohta. Sel kirjanuduslikul õhtul tuli Koidula-Michelsoni abielu lahutusprotsess arutusele. Pika vaieluse järele lahutati Koidula-Michelsoni abielu. Kohus otsustas Koidula ja Michelsoni abielu lahutada mõlemate poolte iseloomude sobimatuse, ilmavaadete erinevuse põhjusel. Eesti kodanlikud proud leidsid, et poetessi ja kodumaa suure tütre kallal olevat ta mees, arst Michelson, hingelist vägistamist toime pannud. Nad kriipsutasid alla poetessi kannatusi, sest arst Michelson olla keelanud Koidulal oma rahva heaks tööd tegemast, olla mõnitanud kogu Eesti rahvast jne.

Arst Michelson, rahvusse poolest lätlane, tahtnud hiigla karjeeri teha, selleks

pugenud ta eesti rahvusliku ärkamiseaja tegelase Janseni perekonda, et sellega oma karjeerile teed tasandada. Teiselt poolt vaieldi eelpool toodud väitedele vastu, et see polevat õige. Ei olevat ühtegi asjaolu, mis poetessi Koidula ja tema mehe dr. Michelsoni halba vahekorda ja ebaõnnestunud abielu tõendaks.

Noh, olgu see kuidas on. Kas Koidula ja ta mehe Michelsoni vahel oli hea või halb vahekord ja sobivus, see huvitab meie ajakirja lugejaid kõige vähem. Kuid küsimus kerkib üles teises suunas: mis oli selle põhjuseks, et Lydia Koidula isik ja tema tütarde aineline toetamise küsimus valges Eestis kodanlusele laialdaseks ja elavaks kõneaineks on nüüd, mil majanduslik kriis Eesti riikluse alusmüüri õõnestab ja töötavad hulgad sõna tõsisel mõttes nälgivad?

Töötatööliste arv kasvab ennekuulmata kõrguseni. Kui eelmisel aastal töötatöölisi 20 tuhande ümber oli, siis on käesoleval aastal see arv veel suuremaks kasvanud. Eesti kodanlased ise hädaldavad, et töötute arv kasvab ja mingisuguseid välja-

vaateid tulevik ei paku. Et oma jalgealust kindlustada, otsivad kodanlased abinõusid, et olukorda kuidagi, kas või natukesekski parandada. Organiseeriti hädaabitööd, kuid ka see ei annud mingisugust jaatavat tagajärge

Et kodanlus majanduskriisi tagajärgede pärast niivõrd kabuhirmus on, et ei tea mis teha, siis tõttavad nad soolapuhujate ja hirmantide juurde, kes hukkuvat Eestit kriisist päästma pidavat.

Kodanlased lootsid kallist isamaad kriisi krampidest päästa ja tegid suurema „leutuse“, mis töötute küsimust lahendama pidi. Ja see oleks olnud järgmine: ajalehtedes avaldati rida jõukate perekondade nimesid, kus mõlemad abielupooled suurepalgalistel kohtadel töötavad. Tõusikute nimesid avaldades, näidati kui hoolas, tööarmastaja, usin, ilus ja veetlev on proua, kui heasüdamlik ja rikas heldusest, ning avaldati soovi, et olgu ta siis ka ligimesearmastaja ja andku oma töökoht sellele, kes seda tõeliselt vajab.

Kuid vaatamata sellele, et proudad kõik ilusad ja meeldivad olid, eileidnud ainustki niisuguse ärdasüdamega ja ligimesearmastajad prouakest, kes oma koha tööta haritlasele oleks annud.

Oleks pentsik arvata, et kodanlus ise nõus oleks oma sissetulekuid piirama ja omandatud mõnustest loobuma.

Kui kodanlus hädaabitoide organiseeris, siis oli see kodanluse enese huvides. See oli temale sissetulekuallikaks ja pirukaks, tööliste aga, kes vaevalt soola-leiva raha teenivad ja pahemal juhtumisel ka sellestki ilma jäävad, orja- ja sunnitööks.

Töölistel puudub igasugune vabadus. Hiljuti vangistati sm. Kriisemann, kes äsja alles vangimajast vabanes. Sm. Kriisemanni „süü“ seisab selles, et ta julges kodanlusele näkku ütelda, et nii kaua kui kodanlus valitsevaks klassiks on, pole tööliklassil peale türmide ja nälja midagi paremat loota. Ainult võitluses oma õiguste eest vabaneb ta orjusest, sunnitööst ja vägivallast.

Eesti kodanlus tarvitab kõige verisemaid surveabinõusid, et vähematki töölisteliikumise avaldust maha suruda. Kõik töötatöölise koosolekud keelatakse ära või aetakse laiali. Kuid paremate võitlejate vangistamisega, kõige jõhkramate ja verisemate surveabinõudega ei suuda kodanlus tööliste vabanemise liikumist siiski takistada. Linna ja maa töötavad hulgad lähevad pahemale poole, klassivahed on selge-

mad kui kunagi enne. Pole kaugel aeg, mil tööliklass klassivaenlasega lõpuarvet õiendab.

Sotsid, kes kogu aeg tööliklassi äraandjate ja kodanluse käsikute osa etendanud, hakkavad uusi võtteid tarvitama, et hulkade poolehoidu võita ja siis nende huve kodanlusele maha sahkredada. Sotside ilusad sõnad tööliklassi viletsusest, kannatustest ja proletariaadi diktatuuri vajadusest on ainult äraandlikud sõnakõlkusid ja hulkade petmine. Sotsid pidagu meeles, et tööliklass ka nendega kord arved õiendab nagu iga teiseigi klassivaenlasega.

Ja nüüd, mil kodanlus näeb ja tunneb oma elutunnikese lõpu lähenemist, teeb ta kõik, et hulkade tähelepanu ähvardavast tõejasjast eemaldada.

Varematel aegadel pühitseti Eestis igasuguseid rahvuslikke pühapäevi, mälestuspäevi, mis igapäevasteks nähtusteks muutusid ja sugugi seda vastukaja ei leidnud, mis neilt loodeti. Tarvis oli leida midagi muud, mis kodanlaste laisku närve natuke kõdistaks ja elevust tooks. Endiste tuntud tegelaste abielu kurbmängude lavastamine peab selleks abinõuks olema, mis hulke huvitaks ja igasugused hirmsad enesetapmistest mõtted kõrvaldaks.

Kui Eestis on elavaks kõneaineks Koidula isik ja kodusõjas langenute mälestussammaste püstitamine, kusjuures tuhanded kroonid otstarbetult tulude loobitakse, siis peab selleks põhjus olema. Samal ajal, mil mälestussambaid püstitatakse ja Koidula tütreid peekoniga nuumata tahetakse, nälgivad sajad kodusõja invaliidid ja nende perekonnad enneolemata rasketes tingimustes ning on sunnitud uulitsatel kaaskodanikkudele armuandeid kerjama, mille eest neid aga kohulikule vastutusele võetakse.

Kodanlusele on see ükskõik, kas tema truid tööriistad elavad või surevad, kui aga ta ise oma eesmärgile — „haljale oksale“ — on jõudnud.

Kui Koidula ja Michelsoni abielust näidend kirjutati, lavastati ning sel puhul eesti ajakirjandus suurt kisa lõi, siis on see kometimäng igale klassiteadlikule tööliste selge.

Sellega tahab tõusikkodanlus hulkadesse marurahvustluse ja isamaalsuse tundeid istutada ning oma „suuremeelsusega“ kelkida, et vaata kuidas meie oma suuri „poegi ja tütreid“ mälestame ja nende

tööd hindame, kes isamaa heaks palju korda on saatnud ning „kaukajumala“ huvides suurtükilihaks olnud.

Eesti töörahvas ei lase ennast kodan-

lusel petta, ta koondub veel kindlamini oma revolutsiooniliste organisatsioonide ümber, et kodanlust kukutada ja lõplikku võitu saavutada.

Hilda.

Ühine võitlusväerind uue sõja vastu

Meid ähvardab uus ilmasõda. Need verised haavad, mis ilmasõda enesega kaasa toõi, pole veel täielikult terveks saanud. Kodanlus unistab suurtest kasudest, mis ilmasõda toob, samal ajal aga kerjavad miljonid töölisel kaaskodanikkudele armuandeid.

Kõikides kapitalistlikkudes maades süveneb kriis ja töötavate hulkade viletsus muutub väljakannatamatuks. Viletsus kasvab veel enam seoses maksude suurenemisega, töötasu ja tööliste sotsiaalse kinnituse vähenemisega ja töötatööliste arvu kasvamisega.

Uue tapatalgu raskused lasuvad tööliklassi, eriti naistöoliste ja laste õlgadel, kui kapitalismi poolt rohkem eksploateeritud tööliklassi osal.

Laste surevus suureneb, kasvab tööliste haigeksjäämist arv, eriti veel naisterahvaste keskel, kes kapitalismi suuremaks ohvraks on.

Rasked korteriolud, alatoitus ja nälj, — see kõik tõukab kõikide maade töötavaid hulke otsustavalt võitlusele militarismi ja kasvava sõjariistutamise vastu.

Ses võitluses on kõikide naisterahvaste peaülesandeks kapitalistlikkude riikide militaristlikku poliitikat takistada, uue tapatalgu valmistamist nende poolt nurja ajada.

Möödunud ilmasõda toõi valitsevatele klassidele hiiglasissetulekuid.

Kuigi 1918. aastat sõja lõpetamise aastaks loetakse, siis pole sellega kaugelki veel sõda tegelikult lõppenud.

Maailma kapital, Prantsusmaaga eesotsas ja Jaapani rõõv-avantüristlikul kaastootusel, võttis vastutuse uue tapatalgu eest enese peale.

Peaülesandeks kõikidele töötavatele naisterahvastele on võitlus fashismi ja imperialistliku sõja ettevalmistamise vastu, sellepärast et sõja ja fashismi vastu võidel-

des, nad võitlevad selle viletsuse ja töötaoleku vastu, millisse kapitalism töötavad hulgad on tõuganud.

Rahvasteliidu silmakirjalikud lobisemised vahekohtust ja sõjariistade vähendamisest annavad veel kord tunnistust kodanluse hullumeelsest sõjale ettevalmistamisest.

Kapitalism valmistab uut sõda Nõukogude Liidu vastu, kui ainukesena riigi vastu, kes rahu eest võitleb, kus kriisi ja töötatöölisi ei tunta, kus naisterahvad vabastatud on ja sotsialismi ehitavad.

Ilmasõja algul, 1914. aastal, astus sl. Klara Zetkini revolutsioonilisel juhtimisel sõjavastane naistekongress kokku.

Järgneme selle eeskujule ja võitleme üksmeelselt viletsuse ja uue sõja ettevalmistamise vastu.

Rahvusvaheline naistekongress, mis Amsterdamsis ära peeti, kutsus kõiki töötavaid naisterahvaid võitlusele uue sõja vastu üles.

Naistöölised vabrikutes, tehastes, põldudel ja haritlased peavad oma maa kodanluse militaristlikku poliitikat paljastama ja kõiki töölisi uue sõja ettevalmistamise vastu võitlusele kutsuma. Tuleb teha kõik, et sõja ettevalmistust takistada.

Eriti tähtis ülesanne lasub nende naistöoliste peal, kes sõja tarbeasjade valmistamise vabrikutes, tehastes, keemiatööstuses ja transpordil töötavad.

Naistöölised peavad niisama kui meestöölisedki energilisteks võitlejateks olema sõja ettevalmistamise vastu. Kui kodanline valitsus sõda tahab alustada, siis ei tohi meie seda teha lasta.

Sõjavastane võitlus on fashismi ja nälja vastane võitlus, on töötavate hulkade vabaduse võitlus.

Ainult nõukogulise korra juures ei saa imperialistlikke sõdu olla. Sotsialism — on leib ja töö! See on rahu ja vabadus! See on emade, laste ja vanade kaitse kindlustamine!

Rahvusvaheline naiste kongress Amsterdamsis.

SÕNUMID

Võitlusele poliit-hulgalise töö parandamise eest

Nõukogude Liidu töörahvas lõpetas edukalt esimese viieaastaplaani teostamise ja asus teisel viieaastakul klassitu ühiskonna ehitamisele. Need ülesanded, mis teise viieaastaku edukas ehitamine töölisklassile ette seab, nõuavad kõige visamat, püsivamat tööd ja võitlust ning hulka teadlikkuse tõstmist.

Et meie omas töös ja võitluses paremaid tagajärgi võiksime saavutada, selleks peame töötavate hulkade poliit-hariduslikku tasapinda kõrgemale astmele tõstma ja neid praktilisele tööle mobiliseerima.

Eesti tööliste haridusmajas jätab poliit-hulgaline töötamine naisseltsiliste keskel palju soovida, eriti veel koduste perenaiste keskel.

Hulgalist tööd naisseltsiliste keskel peab tõstma ja viimaseid meie sotsialismi ehitustööle mobiliseerima.

Eesti tööliste Haridusmaja naisaktiiv oli 8. jaanuaril kokku tulnud, et arutada küsimust, kuidas hulgalist tööd töötavate naisterahvaste keskel tõsta, milliseid abinõusid ära kasutada ja kuidas töötavate hulkadesse tungida.

Hulk naisseltsilisi võtsid küsimuste arutamiseks elavalt osa ja andsid rea näpu-

näiteid ja abinõusid, kuidas üht või teist küsimust ja ettevõtet paremini ja edukamalt teostada.

Eraldati välja rida seltsilisi, kes massiivsetel õhtutel ajakirjandust levitama hakkavad. Valiti brigaad sidemepidamiseks Lenini nimelise Eesti lastemaja ja Haridusmaja vahel.

Brigaad peab lastemajale toetuse ja abinõuorganisatsioonist aktiivselt osa võtma ja ka kaaskodanikke sellele mobiliseerima. Et hulgalise töö tõstmisest tõesti paremaid tagajärgi saavutada, selleks peavad naisseltsilised ka ise asjast huvitatud olema ja aktiivselt tööle asuma. Naisseltsiline, võta ise Haridusmaja ringitöödest osa ja tõmba ka teisi naisseltsilisi osa võtma.

Haridusmajas töötavad I astme sanitaarring ja sanitaar-druschina, kus naisseltsilised arstilisi ja tervishoidlisi küsimusi ning esimest abi võivad õppida.

Naisseltsilised, eriti veel kodused perenaised, peavad aktiivselt õhtukooli ja mitmesuguste ringide tööst osa võtma, et oma üldhariduslikku ja poliitilist tasapinda tõsta.

Kõik naisseltsilised, asuge aktiivselt tööle.

Koduperenaine.

Naisseltsilised, teie abi ootavad väiksed mudilased

Lenini nimelises Eesti lastemajas on hea koguke kooli- ja eelkooliealisi lapsi, kellele suuremalt jaolt vanemad surnud või eesti kodanluse poolt maha tapetud. Neil vanemateta lastel on lastemaja kodus, kus nad tublikeks kodanikeks üles kasvatatud peavad saama. Lastemajas töötavad kasvatajad püüavad kõik teha, et lastest sotsialistliku ühiskonna tõelisi ehitajaid kasvatada.

Ka meie, naistöölisid ja kodused perenaised, peame oma abi ülesnäitama, et lastemaja lastele tõeliseks koduks muutuks, kus nad healmeelil viibiks ning korralikult kasvatatud saaksid.

Lastemajas kätes paistis silma, et Lenini nimelises eesti lastemajas veel palju tarvis ära teha, enne kui see täielikult kasvatusnõuetele vastavaks saab.

Põhjus, mis lastemaja kasvatuslikku tööd raskendab, on see, et lastemajas on lapsi mitmesuguses vanaduses. 16-aastase noo-

remehe kõrval kasvab sealsamas 3 kuni 5 aastane laps, kes isesugust juurdeminekut ja kasvatust vajab.

Suuremate laste magamistoad ja tarvisminevad asemed on puhtad ja korras, kuid selle asemel jätvad väiksemete laste toad ja magamisriided veel palju soovida. Kasvataja seletab seda sellega, et puudub pesu sagedamaks vahetuseks.

Lastel puuduvad ka hambaharjad, mida lähemas tulevikus lubati muretseda.

Üheks suuremaks vääranõutuseks on lastemajal see, et puudub kultuur- ja poliit-hulgaline töö laste keskel. Vaatamata sellele, et raiooni haridusosakonna poolt pioneerjuhi palgaks teatud summad välja on eraldatud, pole juhtiva kaadrite puudumisel lastemajas siiski pioneerorganisatsiooni olemas. Pioneeritöö puudumisel otsivad lapsed niisugust ajaviidet, mis saadasti mitte kõige soovitamam ei ole.

Naisseltsilised, naistöölised, kodused perenaised ja kõik teised, kellel lapsed kallid on, ärge pealtvaatajateks jääge, vaid tehke kõik, et lastemaja juhatusel kaasa aidata, et laetemas kasvatusel lapsed paremates tingimustes üles kasvatatud saaksid.

Hea tahtmise juures võiksid naisseltsilised palju tööd ära teha, mille järele nii suur tarvidus on. Naisseltsilised, kodused perenaised, teie virku käsi ootab lastemaja, et lastele uusi riideid, pesu ja teisi asju ömmelda.

Lastemajas on kasvamas hulk lapsi, kellele vanemad kangelaslikus võitluses surmati. Need lapsed peame oma hooldamisele võtma. Hooldamine võib selles seissta, et ühele või teisele lapsele individuaalset toetust anda, kas riiete, jalanõude,

ühe või teise väiksema eseme ostmisega, taskuraha andmisega ja külassekutsumisega

Lenini nimelise eesti lastemaja on „Kül-vaja“ trükikoja vabrikukomitee oma hooldamise alla võtnud. Hooldaja peab tihedama sideme looma ja abi andma nii aineliselt kui ka kultuuritarbete näol.

Naisseltsilised, kes soovivad lastemaja tööle kaasa aidata — ömmelda või muud abi anda, — võivad pöörduda kas otsekohe lastemaja juhataja poole, või Eesti tööliste Haridusmaja raamatukogusse ehk „Naistöölise ja Naiskolhoosniku“ toimetusse. Teatada oma priinimi, miilal võimalik tööle minna jne.

Ühiselt eesti lastemaja töö tõstnisele kaasa aidates, muudame lastemaja igale lapsele meeldivaks kodupaigaks.

Lastemaja külge kiinnitatud brigaad.

Kodaniselt korralt pärandatud mädapaise

Läinud aastal tuli „Uue Estoonia“ külas (Sjusini raioonis) noorte ühingu liige Aleksander Esva, kui demobiliseeritud punaväelane, ühes oma naisega kodu, kellega ta Kaukaasias Mahats-Kala linnas abiellunud, kus ta viimasel ajal — enne demobiliseerimist teenis. Kodus elas ta naisega ligi kaks nädalat, siis aga ütles sa naisele, et „kodus elamine on raske, lähme tagasi Mahats — Kala'sse ja hakkame seal tööle“.

Naise nõusolekul sõitsid nad meie lähemasse raudtee jaama Glasovi. Jaamas jätnud ta naise ennast ootama, mil hobuse kodu saadab ja turult leiba teele kaasa ostab. Naine ootanud peaaegu öhtuni, aga meest ei tule. Oma seisukorrast aru saades, tuli tal 65. versta jala 25—27° külmaga „Uue Estooniassa“ tagasi. Et ükski ära sõita, selleks puudus raha; ja paremad riided, millele ära müümisel raha oleks saanud, oli A. Esva ära jookstes enesega kaasa võtnud.

Nõusaamise eesmärgil pööras naine külanõukogu esimehe poole. Viimase soovitusel anti asjale kohtulik käik. Kiires kor-

ras võeti asi kohtulikule arutusele ja 9. jaanuaril mõistis kohus üks neljandik osa A. Esva varandusest kannatada saanud naisele. (Ühes naisega oli nende peres neli hinge) A. Esva kannab kohtukulud ja tunnistajate päevarahad.

Sellest võib mõnigi kergemeelne öppida, et ei ole enam endine aeg, mil naisterahvastel õigused puuduvad.

Nõukogude valitsus võitleb naisterahvast üheõigustluse eest, ja kes sellest üle astub või seda kurjasti tarvitab, need saavad omale väärilise karistuse.

Sarnane isik, nagu seda A. Esva on, ei kõlba kommunistliku noorsoo ühingu ridadesse. Tarvis ta kui kõlbmata element, komnoorte ühingu ridadest viibimata välja heita. Küla ühiskondlus otsustas kannatada saanud naisseltsilisele abi anda, kuni kohtu otsus jõusse hakkab ja ta oma osa kätte saab.

Kodanlikult korralt pärandatud mädapaiseid ei tohi meie oma terves kehas sallida ja meie peame nad juurtega välja kiskuma ja hävitama.

K—k.

Uues Estoonias

Jaanuarikuul oli meie külas kehvikute ja keskmikkudest üksikmajapidajate talupoegade üldkoosolek kus arutati 1932. a. viimase kvartali maksukohustuste õigeajalise äratasumise küsimust.

Rida üksikmajapidajaid pole oma riiklike kohustusi vilja, heinte ja teiste kultuuride alal veel täitnud. Piima äraandmise normid on osaliselt täitmata, seemnefondid kogumata,

Koosolek otsustas riiklikud kohustused kohe tasa teha, rahasummade kogumise alal kontrollarv vastu võtta ja täita.

Niisama märgiti koosolekul ära rida puudusi ja väärnähtusi, mis riiklike kohustuste õigeajalist täitmist takistasid, näidati teed, kuidas tulevikus sarnaseid väärnähtusi kõrvaldada.

Kui lina äraandmises suured lõhed ette tulid, siis oli see sellest tingitud, et maja-

pidamised ei annud lina riigile ära, vaid jätsid oma tarvituseks.

Sarnase väärnähtuse peame kohe likvideerima ja kõige pealt riiklikud kohustused ära tasuma, alles selle järele ülejäägid enese majapidamise tarvituseks jätma.

Ühises võitluses likvideerime lõhed ja puudused ning asume aktiivsele tööle.

K—k.

Kindlustame sidet

Käesoleval aastal pühitsetakse rahvusvahelist naistepäeva erilistes tingimustes. Nõukogude Liidu töörahvas lõpetas esimese viieaastaplaani eduka täitmise ja asub teise viisaastaku ehitamisele.

Need ülesanded, mis teise viisaastaku esimese aasta täitmine töölisklassile kui ka maa töötavatele hulkadele ette seab, nõuavad kõikidelt visat, pinevat ja ennastalgavat tööd ja võitlust. Kõiki edusamme, raskusi ja puudusi, mis meie ehitustöödel ka ette ei tuleks, elavad naisseltsilised meeskolhoosnikkudega ühiselt läbi.

Et naisseltsilised omas töös ja võitluses paremaid tagajärgi ja kogemusi saavutaksid, peavad nad õppima ja eneste teadmiste tasapinna tõstmise eest võitlema. Naiskolhoosniku ja kehvik- ja keskmik-üksiktalunaisterahvaste teadmiste tasapind on märksa madalam, kui tööstuses töötavatel naistöolistel. Valmistuse protsessist osavõtmises kasvab naistöoline täielikult ümber.

Naistöoline on distsiplineeritum, kogemusterikkam, otsusevõimelisem ja saab ühest kui teisest keerulisemast poliitilisest küsimusest kiiremini aru, kui omaette elavad üksikmajapidajad naisterahvad. Niisama ei ole ka naiskolhoosnik veel ümber kasvanud. Tuleb palju tööd ära teha, enne kui nad oma endistest harjumustest ja eluviisidest täiesti vabanevad. Naiskolhoosnikud ei ole veel meie sotsialistliku tööviise küllaldaselt omandanud.

Naisseltsilised, saage lahti kõigist sellest, mis vana ja oma aja läbi elanud. Peame kõik tegema et naiskolhoosnikkudel ja kõikidel töötavatel naisterahvastel töö muutuks au asjaks, kiituse asjaks, vaprus ja kangelaslikkuse asjaks.

Selleks peavad kõik partei-, nõukogude ja ühiskondlised organisatsioonid erilist tähelepanu pöörama naiskolhoosnikkude, kehvik- ja keskmik-üksiktalunaisterahvaste

kasvatamisele ning tööd nende keskel kõvendama.

Mees ja naiskolhoosnikud peavad kehvik- ja keskmik- üksiktalupoegadega sidet kindlustama, neid kolhoosi üld- ja naistekoosolekute ja teiste ringide tööst osa võtma kutsuma.

Koosolekutel tarvis läbi arutada kolhooside sissetulekute jaotamise tagajärjed, kuidas neljanda enamliku külvihoogtööks valmis olla ja teised kolhoosidesse puutuvad küsimused.

Peale seda peame naiskolhoosnikkude ja kehvik- ja keskmik- üksimajapidajate keskel parteilist ja hulgalist tööd kõvendama, nende keskel uusi naiskaadreid ette valmistama, et neljas enamlik külvihoogtöö tarvisminevate naiskaadritega kindlustatud oleks.

Naistöoline, vabrikutes ja tehastes töötades, tööstus- rahandusplaani täitmise eest võideldes, ei tohi oma näpunäidete ja toetuse andmisest ära ütelda. Nad peavad sidet naiskolhoosnikkude vahel kõvendama ja ühes kui teises küsimuses kaasabi üles näitama.

Meie eesti naistöolistel, naiskolhoosnikkude ning kehvik- ja keskmik- üksikmajapidajate naisterahvaste vahel on side väga nõrk või puudub täielikult. See ei tohi enam nii edasi kesta. Meie peame sidet kindlustama, selleks ühiseid nõupidamisi ja vestlusi organiseerides. Naisseltsiliste ajakirja „Naistöolise ja naiskolhoosniku“ toimetuse pöörab kolhooside ja sovhooside poole, et nad küsimise üles tõstaks, 8. märtsiks ühe või kahe parema naisseltsilise saatmisest Leningradi, kus naistöolistel ja naiskolhoosnikkude ühine nõupidamine ära peetakse. Eriti soovitatav oleks et oma esitajad saadaks järgmised: kolhoos „Jõud“ — Lelinos; „Valter Klein“ — Kingissepa raioonis; „Jürna“ ja „Kingissepa“ nimelised kolhoosid — Punase Struugi

raioonis, „Töö“ nimeline kolhoos — Karavais, „Jaan Kreuksi“ nimeline kolhoos — Rongovitsas ja teised kolhoosid. Peale selle oleks väga soovitatav, et ka kehvika ja keskmik-üksiktalunaisterahvad toimetuse poolt organiseeritud nõupidamisele sõidaks. Naisseltsilistel tuleks 7. märtsiks linna sõita, et nad 8. märtsi naistepäeva

pühitsemisest ja järgneval päeval ärapeetavast nõupidamisest osa võiksid võtta.

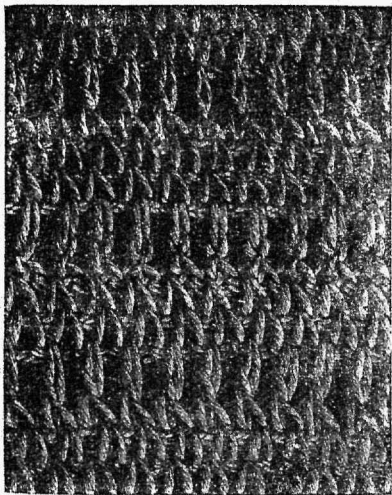
Toimetuse poolt saab tasuta öökorter, korraldatakse mitu ekskursiooni. Kolhoosid ja sovhoosid, eraldage varakult naisseltsilised välja ja teatage sellest ajakirja „Nais-töölise ja naiskolhoosniku“ toimetusele.

Toimetus.

KÄSITÖÖ OSA

Heegeldamise proov

See heegeldamise tööviis sobib nii schalli kui ka pluusi heegeldamiseks. Heegelda-

miseks võib nii villast kui ka poomvillast niiti kasutada.

Töö alustatakse teatud hulga õhusilmade ülesloomisega ja heegeldatakse edasi tagasi järgmiselt:

1. rida: igasse ahelsilma 1 kinnissilm; rea lõpul 1 õhusilmaga pöördä.

2. rida: igasse alumise rea kinnissilma keskkoha 1 kinnissilm; rea lõpul 1 õhusilmaga pöördä.

3. rida: 1 sammas iga kinnissilma keskkoha; rea lõpul pöördä 1 õhusilmaga.

4. rida: 1 kinnissilm igasse sambasse; rea lõpul pöördä 1 õhusilmaga.

5. rida: 1 kinnissilm igasse kinnissilma keskkoha, rea lõpul pöördä kahe õhusilmaga.

6. rida: 1 sammas iga kinnissilma keskkoha; rea lõpul pöördä 1 õhusilmaga. Nii järjest jätkata.

Vastutava toimetaja k.-t.: Виснапу.

Väljaandja: „Külvaja“ kirjastus (изд. „Кюльвая“)

Ответственный редактор Г. Виснапу.

Технический редактор: Эд. Юргенфельдт.

Издание № 26. Сдано в набор 10/II 1933 г. Подписано к печати 21/II 1933 г.

Формат 74×105. 1¹/₄ печ. лист. Кегль 10. 1 печ. л. 86.688 зн. Всего 108.360 зн.

Издательство „КЮЛЬВАЯ“, Ленинград 31, улица 3-го июля № 48.

Ленгорлит 4348.

Тираж 2000.

Заказ № 3792.

Тип. „Кюльвая“, Ленинград, ул. Дзержинского 49.

Изд. „Кюльвая“

Hind 60 kop.

Tellimiste vastuvõtmine teoreetilise ajakirja
„KLASSIVÕITLUSE“

peale kestab edasi.

==== Tellimiste hinnad: ====

12 kuu peale	10 rbl. — kop.
6 „ „	5 „ — „
3 „ „	2 „ 50 „
Üksiknummer	1 „ — „

Tellimisi võetakse vastu kõigis postiosakondades,
Knigotsentri ja Lookt'a raamatukauplustes, „Külvaja“ kirjas-
tuse volinikkude poolt ja otsekohe „Külvaja“ kirjastuses:

Ленинград, 31, ул. 3-го Июля № 48.

ИЗД-ВО „КЮЛЬВАЯ“.

„Работница и колхозница“ № 44

(Ежемесячный журнал на эстонском языке)

ESTI
RAHVUSRAAMATUKIRJASTUS
AR